

крім належного правового забезпечення роль тут відіграє і розуміння людей, комунікаційна підтримка проблеми у суспільстві.

Список використаних джерел

1. Міщук І. В. Проблеми розвитку трансплантології органів і тканин тканини та законодавчі шляхи їх подолання. *Право і суспільство*. 2015. № 6-2. С. 65-70.
2. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині: Закон України № 2427-VIII від 17.05.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19#Text> (дата звернення: 04.05.2021).
3. Ілюшик О. М., Баран М. В. Трансплантація органів від умерлої особи: проблеми правового регулювання. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Львів, 2018. Вип. 2. С. 174-184.
4. Новицька М.М. Адміністративно-правове регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людині в Україні: дис. ... канд. юр. наук: 12.00.07 / Сумський державний університет. Суми, 2019. 267 с.
5. Мусієнко А. Теоретичні аспекти правового регулювання вилучення донорських органів та тканин людини в Україні. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка*. Київ, 2012. Вип. 93. С. 61-63.
6. Кисельова О. І. Адміністративно-правове регулювання трансплантації органів і (або) тканин людини в Україні і зарубіжних країнах. *Правові горизонти*. Суми, 2018. Вип. 9 (22). С. 46-51.

Цап Г.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
теорії та історії держави і права ЗУНУ
Подковенко Т.О.*

ВПЛИВ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ І ПРАВА НА КУЛЬТУРУ МОВЛЕННЯ ЮРИСТА

Насамперед варто зазначити, що тема культури мовлення є актуальною і вже досить багато часу користується попитом в багатьох науковців з різних країн світу. Завдяки розвитку держави і права вона значно змінюється, відбувається процес модернізації, виникають нові тенденції. Це безпосередньо стосується і юристів, адже їх культура мовлення – невід’ємна складова професійного статусу. В Україні дана проблема яскраво висвітлюється у наукових виданнях різних етапів розвитку держави, тому можна провести порівняння якою була культура мовлення юристів раніше та якою є у теперішній час.

Питання впливу розвитку держави і права на культуру мовлення юриста розглядається у наукових працях багатьох науковців. Доречно виділити праці наступних дослідників: Л. Мацько, Т. Гороховська, Л. Барановська, С. Циганій, Р. Кацавець, Н. Руколянська, А. Скорофатова, Г. Ахмеянова, О. Желнова, С. Зайцева, О. Калита, О. Косянова, С. Омельчук, Н. Потlachук, І. Саражинська, О. Семенов, Л. Насіленко, О. Усманова, М. Ценко та інші.

Варто почати з того, що означає саме поняття культури мовлення. Під цим терміном розуміють відповідність її не тільки сучасним літературним нормам, а й іншим якостям, що свідчать про її комунікативну досконалість: точність, логічність, чистота, виразність, багатство, доцільність тощо [4, с. 37].

У юридичній діяльності переважає офіційно-діловий стиль, що обслуговує сферу офіційного спілкування (усного і писемного), виявляється в організації й оформленні зав'язків між органами влади, установами, громадянами, міжнародних стосунків у галузі політики, економіки, культури. Стиль вимагає від мовця високої загальної та мовної культури. Недаремно декілька століть функціонує правдивий афоризм: «Стиль це людина. Стиль завжди неповторний, як відбитки пальців людини, та його обличчя, та вираз очей» [3, с. 161].

Аналізуючи проблему культури мовлення юриста, необхідно також відповісти на питання, які ж якості визначають сформованість культури мовлення фахівця. О. Семенов називає такі характеристики культури мовлення, як правильність, вправність, мовну майстерність, стилістичне чуття слова, доречність, застосування варіантних мовних форм [6, с. 7]. Т. Окуневич виділяє два головні показники культури мовлення – правильність і комунікативна доцільність [5, с. 20]. Л. Барановська та С. Циганій наполягають, що культуру мовлення юриста варто аналізувати в таких аспектах, як нормативність мови, її варіативність і мовна та мовленнєва майстерність [1, с. 23].

Якою б різноманітною та насиченою не була культура мовлення сучасних юристів, однозначно потрібно дослідити як саме вона змінювалась і що передувало таким змінам. Великий вплив на розвиток культури мовлення юристів вніс розвиток держави і права. Разом із змінами в державі, змінювався і професіоналізм юристів, бачення, навик, поведінка, манера спілкування тощо.

Високий рівень мовної культури юристів на даному періоді нашого існування є наслідком розвитку держави, права та суспільства в цілому. А також важливим є те, що мовну політику країни протягом усього часу її існування завжди розробляє і впроваджує в життя еліта. Як зауважує з цього питання відомий англійський соціолінгвіст Белл Т.: «Досі ми не звертали уваги на питання, хто ж має вирішальний голос у справі мовного планування в країнах, що розвиваються... Відповідь може бути лише одна: еліта» [2, с. 221].

Культура мовлення не формується генетично, цьому передують ряд факторів, до яких безпосередньо входить розвиток держави і права. Можна сказати, що майже усі професійні якості, якими володіє фахівець – набуті. Наприклад, в час розквіту риторики в Україні, активно збільшувалась кількість риторичних курсів та книг, розроблено безліч теорій для максимального культурного розвитку різних сфер діяльності. Саме тоді закладалось підґрунтя культури мовлення для юристів. Також в час піднесення красномовства спостерігався активний розвиток духовного життя, що стало основою для моральних якостей юриста.

Таким чином, культура мовлення – це необхідна особистісна риса не лише для юриста, а й для усіх сфер діяльності людини. З розвитком держави і права, розвивається й культура мовлення, що значно впливає на якість послуг юристів, манеру спілкування, емоційний та психологічний стан і безліч інших важливих професійних якостей.

Список використаних джерел

1. Барановська Л. В., Циганій С. О. Культура мови як складова культури професійно-правового спілкування працівників юридичної галузі. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія.* 2015. № 6. С. 23–25.
2. Белл Роджер: Соціолінгвістика: Цілі, методи і проблеми. М.: Международные отношения, 1980. 318 с.
3. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник. За ред. Н.Д.Бабич. Чернівці: Книги ХХІ, 2006. 496 с.
4. Львов М. Р. Риторика. Культура мови: навч. посіб. для студентів гуманітарних факультетів] К. : К-М. Академія, 2003. 272 с.
5. Окуневич Т. Г. Культура мовлення майбутнього вчителя-словесника в умовах українсько-російської двомовності: дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Херсон, 2003. 224 с.
6. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посіб. Київ: Академія, 2010. 216 с.

Яцук Т.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доц.,
доктор права УВУ,
завідувач кафедри теорії та історії
держави і права ЗУНУ,
Заслужений юрист країни
Кравчук М. В.*

КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ – ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ ЗУНР

Постановка проблеми. Кость Левицький – як політичний діяч ЗУНР один із найвизначніших політичних діячів Галичини кінця ХІХ століття —